

MYK, UGETAM ve GAZMER'den örnek işbirliği

Mesleki Yeterlilik Kurumu (MYK), UGETAM ve GAZBİR'in iktisadi işletmesi olan GAZMER Türkiye'deki tüm sektörlerde örnek teşkil edecek bir işbirliği sergiliyorlar. Sektörde faaliyetlerin verimli ve sağlıklı bir şekilde, eğitilmiş iş gücü tarafından yürütülerek can ve mal güvenliğinin tesis edilmesi konusunda kritik görevler üstlenen bu kurumların yöneticileri GAS & POWER Genel Yayın Yönetmeni Emre Ertürk'ün ve Ankara Temsilcisi Murat Fırat'ın sorularını yanıtladı.

UGETAM ve GAZMER, doğal gaz sektörü için büyük anlam ifade eden, iki önemli kurum. MYK Başkanı ile sektörde mesleki standartların oluşturulması, faaliyetlerin güvenli bir şekilde gerçekleştirilmesi ve güvenliğin tesis edilmesi konusunda kritik görevler üstlenen UGETAM ve GAZMER yöneticileri GAS & POWER Genel Yayın Yönetmeni Emre Ertürk'ün sorularını yanıtladı. MYK'nın evsahipliğinde gerçekleştirilen görüşmeye Mesleki Yeterlilik Kurumu Başkanı Bayram Akbaş, UGETAM Genel Müdürü Serkan Keleşer ve GAZMER Genel Müdürü Mustafa Ali Akman katıldı.

yapmak, eğitim çıktıları dediğimiz işgücünün bilgi ve becerilerinin, bağımsız, objektif, akredite edilmiş sınav kuruluşları tarafından

belgelendirilmesini sağlamak, akreditasyon süreci içerisinde de bu sertifikaların uluslararası düzeyde tanınırlığına yardımcı olmak, mesleki yeterlilik sisteminin uygulanabilir olması için hayat boyu öğrenmeyi desteklemek olarak sıralayabiliriz. Gerek örgün eğitim, gerek yaygın eğitim gerekse de sığın öğrenme yoluyla kişiler çeşitli beceriler edinmektedirler. Maalesef bu becerileri Türkiye'de belgelendirme imkanı bulunmamaktadır. Yani bu biçimsel olmayan yöntemlerle edinilmiş bilgi ve becerilerin belgelendirilmesine fırsat verilmesi, hem kişiye istihdam olanağı sağlayacağı gibi hem de bir şekilde yeni beceriler edinmek isteyen insanları teşvik edici olacaktır. Kişinin yeni edindiği bilgi ve becerilerin belgelendirilip değerlendiriliyor olması hayat boyu öğrenmeyi de destekleyen bir unsurdur. Kurumumuzun diğer önemli bir görevi de; Türkiye'de çalışmak isteyen yabancıların mesleki yeterlilik belgelerinin doğruluğunu onaylamaktır.

MYK, özel bütçe, idari ve mali yönden, özel sosyal tarafların katılımıyla oluşturulmuş, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının ilgili kuruluşudur. Kurum; Genel Kurul, Yönetim Kurulu ve hizmet birimlerinden oluşuyor. Genel Kurul, kamudaki ilgili tüm kurumlar, kamuadaya ilişkin tüm kararlar, işçi, işveren, meslek kuruluşları ile üniversitelerin temsilcilerinden oluşmaktadır. 39 üyeden oluşan Genel Kurulda sosyal taraf temsilcileri çoğunluktadır. Genel Kurul, Kurumun bütün faaliyetlerine ilişkin genel kararları veren, Yönetim Kurulunu seçen en üst karar organıdır. Yönetim Kurulu, Kurumun yürütme organıdır. Kurumun, üçüncü temel organı da sektör komiteleridir. Sektör Komiteleri, Kurumun asli faaliyetleri dediğimiz, meslek standartlarına nihai şekil verilmesi, sınav ve belgelendirilme öncesinde oluşturulması gereken yeterliliklere uygunluk kararının verilmesinde ehliyet sahibi bir uzmanlar kuruludur. 'Türkiye'de falanca mesleğin standardı bu olmalıdır'

diyebilme yetkisine sahip, sektördeki kamu ve özel kuruluş temsilcilerinden oluşan bu komiteler, tüm mesleki yeterlilik sisteminin temel girdilerinde son sözü söyleyerek kalite güvencesini sağlamaktadırlar. Şu anda 7 sektör komitesi kurulmuş durumda. Bu sektör komitelerinin sayısını başlangıçta mümkün olduğu kadar sınırlı tutmaya çalıştık. İhtiyaç oldukça bunların sayısı artırılabilir. Toplamda 25 adet adlandırdığımız sektör var. Bir de 'diğer' dediğimiz ve bu 25 sektörün içerisine dahil edemeyeceğimiz bir sektör komitesi oluşturulmasına karar verdik. Enerji, inşaat, turizm, metal, otomotiv ve ulaştırma gibi hem istihdam kapasitesi bakımından oldukça kapsamlı olan hem de barındırdığı meslekler itibarıyla önceliği olduğunu düşündüğümüz 10 sektörde öncelikli çalışmayı planladık. Bunlardan da 7'sini aktif hale getirdik. Biz her zaman şunu söylüyoruz; hayat dinamik ve MYK bu dinamikliği yakalamak zorundadır. 10 tane öncelikli sektör belirledik diye 10 sektörde sınırlı kalmamız söz konusu değil. Ülkenin ve günün ihtiyaçları neyi gerektiriyorsa sektör komitelerinin kuruluşu öne çekilebilir ya da geriye alınabilir. Öncelikler her zaman değiştirilebilir.

Öncelikle kendi yeterliliklerimizi belirledik

Kurumsal yapı ve organizasyonunuz hakkında bilgi veriyorsunuz. Kaç kişilik bir ekiple faaliyetlerinizi yürütüyorsunuz?

Kurum personeli, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na tabi değil. İş Kanunu hükümleri ile Sosyal Güvenlik Kurumu mevzuatına tabi olan bir personel yapıdır. Bu da; devlet memuru olmadığımız için başka kurumlardan nakil yoluyla personel alma imkânımızı ortadan kaldırıyor. Bu nedenle yaklaşık 1 yıl boyunca hiç personel almadan, personel alım süreçlerini oluşturmaya yönelik çalışmalar yürüttük ve kendi personel yönetmeliğimizi, MYK Uzman ve Uzman Yardımcıları Yönetmeliğini çıkardık. Kamuda işçi statüsünde personel istihdamının usul ve esasları genel mevzuata ve toplu sözleşmelere göre

belirlenmektedir. Resmi Gazete'de yayımlanan MYK Personel Yönetmeliği ile bir ilke imza attığımızı söyleyebiliriz. Her şeyden önce kendi yeterliliklerimizi belirleyip Resmi Gazete'de yayımladık. Uzman ve uzman yardımcıları için de ayrı bir yönetmelik çıkardık. Bu Yönetmelikler Kurumun ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik, liyakat ve uzmanlığı esas alan düzenlemeler oldu. Bu doğrultuda da sınavlar, yani öncelikle KPSS ve ayrıca KPDS sınavlarını baz alıp, belirlediğimiz puanlar sıralamasında alacağımız personelin iki katını İŞKUR aracılığıyla Kurumuza davet etmek ve bunları sözlü sınavdan geçirip başarılı olanları işe alma prosedürü var. Şu anda 30 personel sayısına ulaştık. Ancak sabit bir personel sayısı vermek yanlış olur. Çünkü belki bir ay sonra bu sayıya 5 kişi daha ilave etmiş olacağız. Bizim personel alım ilanımız belki de en uzun süre yayında kalanlardan biri oluyor. Çünkü ne yazık ki bu kadar işsizliğin olduğu bir dönemde biz hala istediğimiz niteliklere sahip personeli bulamıyoruz. Sınav açıyoruz ama istediğimiz nitelikler karşılanmadığı için başvuru olmuyor. Örneğin, en son mesleki ve teknik eğitim mezunu 4 uzman yardımcısı istihdam etmek istiyorduk ama sadece 1 tane başvuru geldi. Ki zaten o başvuruyu yapan kişi de yabancı dil şartını karşılayamadığından sözlü sınavı dahi giremedi. İhtisas alanlarına yönelik nitelikli personel aradığımız için seçici davranmak zorundayız. Ayrıca işe aldığımız personelin niteliği yüksek olsa da sistem yeni olduğundan hemen istifade edemiyorsunuz. Uzman yardımcısı olarak göreve aldığınız kişiye terminolojiyi öğretmeniz bile uzun süre alıyor. Yani bizim burada birçok şapkamız var. Başlangıçta Yönetim Kurulu üyelerimizle birlikte memurluk dahil tüm görevleri yaptık; yerine göre öğretmenlik yerine göre de uzmanlık yapmaya devam ediyoruz. Bunlardan fırsat buldukça da Kurum Başkanlığı görevini ifa etmeye çalışıyorum. Ama bütün bunlar keyif aldığımız işler. Bunlardan yüksünmüyoruz, büyük bir heyecanla, ülkemizin yararına olduğundan hiçbir kuşumuzun olmadığı bu kurumu oluşturun,

geliştirmeye gayret gösteriyoruz.

Kuruluş kanunumuzun kabul edildiği gün hayatım boyunca unutamam

Bu süreçte geriye dönüp baktığınızda kurumsal olarak gerçekleştirmekten en çok haz duyduğunuz noktalar neler?

Geriye dönüp baktığımda, beni en çok heyecanlandıran olay 21 Eylül 2006 tarihinde Meclis Genel Kurulu'nda MYK'nın kuruluşuna ilişkin 5544 sayılı yasanın kabul edilmesidir. Ben de o gün bürokrat kadrosundan Meclis Genel Kurulu'nda bulunuyordum. Yasanın o gün oybirliğiyle çıkması herhalde benim unutmayacağım en mutlu olduğum anlardan biriydi. Çünkü 5544 Sayılı Kanun bizim için herhangi bir kanun değildi. Geçmişinde 10 yıllık bir çalışmamız vardı. 1992 yılında 2000 yılına kadar, İŞKUR koordinasyonunda yürütülen eğitim ve istihdam projesi kapsamında çalışmalar yapmıştık. Sonra Milli Eğitim Bakanlığının koordinasyonunda MEGEP projesiyle bu çalışmalara devam ettik. Bu arada TSE de çok değerli çalışmalar yaparak sisteme önemli katkılarda bulundu. Tüm bu çalışmaların nihai hedefi Ulusal Mesleki Yeterlilik Kurumu'nun kurulmasıydı. İşte AB uyum süreci içerisinde tüm bu ulusal birikim değerlendirildi ve böylesine mükemmel bir kanun çıktı.

Ama 'Sizi icra anlamında ne etkiledi?' derseniz, ilk meslek standardı hazırlamak üzere oluşturduğumuz çalışmalar ve onların neticesidir diyebilirim. Bu bağlamda sektörlerle ilişkin alt yapı çalışmaları vardı. Birbirinden haberi olmayan farklı kesimler iyi niyetle bir şeyler üretmeye çalışıyorlardı. Herkes iyi niyetliydi ama işbirliği kültürü pek yaygınlaşmamıştı ve işbirliği yapmaktan ziyade, herkes 'Ben yapayım' mantığı ile hareket ediyordu. Bu, genlerimizde olan ulusal bir hastalık sanırım. Biz mümkün olabildiğince çeşitli iyi niyetleri ortak bir nokta üzerinde buluşturup sinerjiye dönüştürme noktasındaydık. Bu açıdan baktığımızda da enerji sektörünün doğal gaz alt sektöründe yapılan çalışmaların bizim için çok özel bir yeri var.

Özellikle GAZBİR ile UGETAM'ın doğal gazla ilişkin meslek standartlarını belirlemek üzere gayet iyi niyetli teklifleri vardı. Yönetim Kurulu olarak iki değerli kuruluşumuzdan birinin temsil kabiliyeti birinin de yetkinliği bir araya geldiğinde piyasada çok daha kabul edilebilir, doğru işlerin yapılmasının mümkün olacağını düşündük. Sağ olsunlar her iki taraf da iyi niyetli yaklaşımlarını bir işbirliği potasında erittiler ve birlikte ortak bir teklifte bulundular. Doğal gazla ilişkin değişik seviyelerde 9 mesleğin standardını hazırlamak üzere bizimle işbirliği yaptılar. Bu bizi çok mutlu eden bir gelişmeydi. İlk meslek standardı taslaklarını bu konsorsiyum gerçekleştirdi ve şu anda tüm kamuoyunun görüşlerini alma noktasında son aşamaya gelmiş durumdayız. Eğer bu görüşlerde bizi çok geriye götürecek hususlar olmazsa ve diğer sektörler daha hızlı hareket etmezse öyle zannediyorum ki ilk meslek standartlarını doğal gaz sektöründe yayınlamış olmanın mutluluğunu yaşayacağız. Bu standartlar için bir aylık resmi bir görüş alma süresi vardı. Bu süre

tamamlanmak üzere. Gelen görüşlerin taslağa yansıtılması gerekiyor. Tabii ki her görüşün yansıtılması söz konusu değil. Doğru olan, bilimsel ve uluslararası geçerliliği olan hususlar taslağa yansıtılacak. Bu GAZBİR ve İGDAŞ bünyesinden ayrılıp bağımsız bir eğitim, test, kalibrasyon ve belgelendirme merkezi olan UGETAM'ın göstereceği performansla alakalı bir durum. Umuyorum ki bu en kısa sürede yansıtılıp, sektör komitesine gelecek ve sektör komitesi bunu inceleyecek. Onlar da buna 'olur' verdiklerinde biz de Yönetim Kurulu olarak değerlendirecek, Resmi Gazete'de yayımlayacağız. Bunun ne kadarlık bir süre içerisinde gerçekleşeceği ise tarafların bu süreçteki performanslarına bağlı. Ama bir aydan önce bunun gerçekleşmeyeceğini düşünüyorum.

Hedef yıl sonuna kadar en az 15 yeterlilik yayınlamak

■ MYK Başkanı olarak kurumsal hedefleriniz neler?

Yeni kurumların öncelikle ikincil mevzuatının oluşturulması gerekir. Kanun ile hiçbir şey yapamazsınız. Biz gerek ana hizmetlerimize ilişkin gerekse de danışma ve destek hizmetlerimize ilişkin tüm ikincil mevzuatlarımızı çıkardık. Ayrıca yönetmelikleri de açan ve bunların uygulamasını gösteren usul ve esaslara ilişkin genelgelerin tamamı hazırlandı. Bunlar bizi rahatlatan ama oldukça uzun soluklu çalışmalarıdır. Bunları ilgili tüm tarafların katılımı ve katkılarıyla gerçekleştirdik. Bu ikincil mevzuata göre, örneğin mesleki standartlar gibi çalışmaları başlattık. Doğal gaz sektörünün yanı sıra otomotiv, metal, turizm, inşaat, tekstil gibi birçok sektörde çalışmalar başladı. Bizim 2008 yılı hedeflerimizden birisi de bu çalışmaları başlatmaktır ve bunları plana uygun olarak gerçekleştirdik. 2009 yılı sonuna kadar belirlediğimiz ve Genel Kurul tarafından da onaylanan hedefimiz; en az 15 yeterlilik belirleyerek burada sınav ve belgelendirme hizmetlerine başlamak. Bizim 2009 yılı için operasyonel olma yönünde bir hedefimiz var. Bunun da gerçekleştirilebilir bir hedef olduğunu görüyoruz.

'Geriye dönüp baktığımızda neleri yapmalıydık?' sorusuna dönecek olursak, kurumsallaşmayı sağlamak demiştik. Bu, ikincil mevzuatla da olabilir, personel yapılanmasını oluşturmakla da. Mevzuatımız tamam, personel kapasite anlamında da yüzde 50 oranına geldik diye düşünüyorum. 2009 yılı sonunda personel yapımız

büyük ölçüde tamamlanmış olur. Ondan sonra da yapacağımız tek şey asli faaliyetlerimizi sürdürmek. Her şeyden önce Türkiye'de bir ulusal yeterlilik stratejisi oluşturacağız. Yani tüm tarafların, 'Ulusal yeterlilik nedir?' dediğinizde yüksek öğreniminde, mesleki eğitiminde ve iş dünyasında aynı terminolojiyi kullanıyor olması, aynı şeyleri anlıyor olması gerekiyor. Bunu da ancak bir strateji belgesiyle yapmak mümkün. Bu strateji belgesini en azından taslak olarak 2009 yılında hazırlamış olmak durumundayız. Bu aynı zamanda AB ile uyum sürecine yönelik ulusal programımızda yer alan görevlerimizden birisi. Belirlediğimiz bu 10 sektör ve ayrıca ihtiyaca göre artabilecek sektörlerde 2009 yılı sonuna kadar meslek standartları taslaklarını belirlenen plan çerçevesinde çıkarıp, bunların önemli bir bölümünü de Resmi Gazete'de yayımlamamız lazım.

Biz bu standartları yaptık, yeterlilikleri belirledik, sınav organizasyonunu kurduk ve kurumları yetkilendirdik. Ondan sonra ne olacak? Asıl olan bunun bireye yansması, vatandaşlarımıza yansır hale gelmesidir. Vatandaşlarımıza yansiyabilmesi için de gerekli ikincil organizasyonların MYK dışında ama MYK'nın koordinasyon ve kontrolünde olan kuruluşların oluşması lazım. Bu da bizim temel hedeflerimizden biri. Bu bahsettiğimiz devasa görevlerin hiçbirini MYK yapmayacak. Burada bunu özellikle belirtmek istiyorum. Çünkü 90 kişilik bir kurum

tarafından bu görevlerin yerine getirilebilmesi ne mümkündür ne de doğrudur. Bu görevler, o alanda yetkinliği ve temsil kabiliyeti yüksek olan kurum ve kuruluşların MYK tarafından görevlendirilmesi, akabinde kontrol edilmesi suretiyle gerçekleştirilecektir. Yani özetle bu işleri sektör kendisi yapacak. Meslek standartlarının belirlenmesi noktasında MYK moderatör rolünü oynamaktadır. MYK usul ve esaslara göre doğru görevlendirmeyi yapar, bunların doğru kanallardan geçmesini sağlar, kalite güvencesini temin eder ve Resmi Gazete'de yayımlanmasını sağlar. MYK'nın buradaki görevi tekniktir, yönlendirmedir ama içeriğe karışmaz. İçeriği iş dünyası belirlemelidir. Meslekleri Ankara'dan tarif etmeyeceğiz.

Meslek ağacını her sektör kendisi oluşturmali

■ Doğal gaz sektöründe nasıl bir yöntem izleyeceksiniz?

Biraz önce de bahsettiğim gibi, GAZBİR ile UGETAM arasında güzel bir işbirliği oldu. Bu işbirliği neticesinde oluşan meslek standardı taslaklarının ne aşamada olduğunu, ilgili kurumlarla yaptığımız protokoller çerçevesinde aylık raporlar yoluyla takip ediyoruz. Onlara teknik danışmanlık yapıyoruz. Bunların sektör komitelerine yansımalarını sağlayacağız. Biz bu süreçte sadece bunların yürütülmesini sağlıyoruz. Biz taslağın meslek standardı formatına uygunluğuna müdahil oluruz. Ama, 'meslek şöyle yapılmalıdır.

Devamı sayfa 30'da...

Meslek standartlarının oluşturulması için yoğun çalışmalar, büyük özveriyle sürdürülüyor

MYK, UGETAM ve GAZMER'den örnek işbirliği

Baş tarafı sayfa 5'te

Bayram Akbaş

Bu meslek erbabında şu nitelikler bulunmalıdır" gibi bir sözü MYK olarak kesinlikle biz söylemeyiz. Hatta sektörde kaç meslek olduğu ve bunların hangi seviyelerden oluştuğunu da biz belirlemiyoruz. Bir meslek ağacının oluşturulması tamamen sektörün işidir. 'Bu işi onlar yapmalıdır' diyoruz. Uluslararası geçerliliği ve kıyaslanabilirliği olan bir belgeyi verebilmemiz için öncelikle sınavları yapacak kurum ve kuruluşların güvenilirliklerinin tespit edilmiş olması lazım. Bu sınavları yapacak kurum ve kuruluşların her şeyden önce TÜRKAK veya muadili bir akreditasyon kurumundan kendilerini akredite etmeleri gerekiyor. Sınav proseslerinden tutun da sınav materyallerine kadar birçok alanda kendilerini akredite ettirmeliler. Bu akreditasyon kurumu ulusal bir kurumumuz olduğu için TÜRKAK olursa hoşumuza gider ama Avrupa Akreditasyon Birliği'ne üye olan herhangi bir akreditasyon kurumundan da akredite olma imkanı bulunmakta. İşte bu kurum ve kuruluşlar MYK Yönetim Kurulu'na başvuruda bulunacaklar, 'Biz şu yeterliliklerde akredite olduk, şu alanlarda sınav ve belgelendirme yapmak istiyoruz' diyecekler. Biz de onları teknik açıdan değerlendireceğiz, sınav ve belgelendirme yönetmeliğine uygun bir başvuruya ilgili kurum ve kuruluşları yetkilendireceğiz.

Uygulamayı görelim, eksiklerimiz varsa gerekli tedbirleri muhakkak alacağız

MYK olarak denetim faaliyetleriniz hakkında bilgi verir misiniz? Örneğin sektörlerle ceza verme yetkiniz var mı?

İdari anlamda herhangi bir para cezası uygulama gibi bir yetkimiz olmasa da bizim cezalarımız çok daha etkili. Eğer bu süreçlerde, özellikle sınav ve belgelendirme konusunda, güvenilirliği ve kaliteyi zedeleyebilecek en küçük bir olumsuzlukta düzeltici tedbirlerimiz, düzeltilmiyorsa da sona erdirmeye tedbirlerimiz mevzuatımızda yer alıyor. Hata dışında herhangi bir olumsuzluğa tespit edilen kişi ya da kuruluşun ömür boyu yasaklanması gibi bir yetkimiz de var. Bunlar çok ciddi tedbirlerdir. Ama hemen belirtmekte yarar var; biz bütün mevzuatımızı iyi niyet üzerine hazırladık. 'Şu olursa şöyle olur, bu olursa böyle olur' diye işlemleri yapılabilecek hale getirdik. 'Sistemimiz budur, buna uygun çalışacağız' anlayışıyla bir sistem

kurgulamaya çalışıyoruz. Ama en güzel kanun ya da yönetmelik de olsa uygulamayı yaptıktan sonra başarısını ölçebilirsiniz. Uygulamayı görelim, eksiklerimiz varsa gerekli tedbirleri muhakkak alacağız.

Doğal gaz sektörü bizim gözümüzde ayrı bir yerde

MYK'nın üzerinde çalıştığı diğer sektörlerle karşılaştırdığınızda, doğal gaz sektörünün önemli

dinamikleri olan GAZBİR, UGETAM ve GAZMER arasındaki işbirliğini nasıl değerlendiriyorsunuz?

Bizim doğal gaz sektörüne yönelik hassasiyetimiz, öncelikli olarak can güvenliğiyle ilgili bir sektör olmasından kaynaklanıyor. MYK'nın bakış açısıyla doğal gaz sektöründe öncelikle dikkatimizi çeken husus buydu. Az da olsa doğal gaz konusunda işçilik hataları can ve mal güvenliğini tehdit edebiliyor. Buna karşı da gerekli tedbirleri,

MYK Başkanı Bayram Akbaş'ın verdiği bilgilerin ardından, işbirliği yapan üç kurumun genel müdürleri sorularımızı birlikte yanıtladı

Serkan Keleşer

Serkan Keleşer: 9 meslekte belgelendirme çalışmalarına başlamayı hedefliyoruz

UGETAM Genel Müdürü Serkan Keleşer: Biz 1 Nisan 2008 tarihinde İGDAŞ bünyesinden ayrılarak, bağımsız ayrı bir anonim şirket olarak hizmetlerimize devam etmekteyiz. Doğalgaz dağıtım şirketlerine eşit mesafede olmak hizmetlerimizin bütün doğalgaz dağıtım şirketleri tarafından talep görmesi açısından önemliydi. İGDAŞ'ın bizim üzerimizdeki emeğini inkar edemeyiz. Örneğin şahsımın İGDAŞ'taki 12 yıllık çalışma hayatımın 3 yılı eğitimlerle geçmiştir. Hiçbir kurum, personeline bu kadar fazla yurtiçi ve yurtdışı teknik eğitimler aldırmasa. Bu, mesleğe ve insana verilen değer bir göstergesidir. Edindiğimiz bu bilgi ve becerileri piyasayla paylaşma gibi önemli ve ağır bir sorumluluğumuz var. Bu kapsamda MYK Başkanı Bayram Akbaş, "Sizleri İstanbul'da bir araya getirelim" dedi ve GAZBİR ve UGETAM olarak kendimizi bir masanın etrafında buluverdik. İGDAŞ Genel Müdürü Bilal Aslan ile GAZBİR Yönetim Kurulu

öncelikle ehliyetli, yeterliliği olan işgücünü temin ederek alabiliriz. Böylelikle tehlikeli gibi gözükten bu alanı tehlikesiz bir alan haline getirebiliriz. Kurumsal olarak dikkatimizi çeken birinci husus buydu. İGDAŞ, Türkiye'de ilk kurulan ve diğer dağıtım şirketlerine okul olabilen çok değerli bir kamu kurumudur. Daha da önemlisi kendi bünyesinde gaz eğitimine ilişkin uluslararası arenada kendini kanıtlamış, çok değerli bir eğitim merkezini barındırmaktaydı. Biz protokol imzaladığımız dönemde UGETAM, İGDAŞ'tan organik bağlarını kopararak farklı bir örgütlenmeye gitti. İGDAŞ'ın daha önce UGETAM aracılığı ile böylesi bir potansiyele sahip olması, doğal gaz dağıtıcılarının örgütlü olması bizim doğal gaz piyasasını hazır bir piyasa olarak algılamamıza neden oldu. Bu piyasayı daha hızlı hareket edebileceğimiz bir piyasa olarak değerlendirdik. Tarafların da bizlere ısrarlı teklifleri onların sektörel duyarlılıklarının ne kadar yüksek olduğunu bizlere gösterdi. Bütün bu hususlar da doğal gaz sektörünü bizim gözümüzde çok ayrı bir yere oturttu. Tarafların ayrı ayrı meslek standardı belirlemek istemesi bizim açımızdan bir handikapı belki ama bunu bir avantaja dönüştürme

şansımız oldu. Her iki tarafın da olumlu bakış açısıyla, bir işbirliği inşa etme teklifimize sıcak yaklaşımları ve burada ismini anmaktan büyük keyif duyacağım İGDAŞ Genel Müdürü Bilal Aslan'ın da bu işbirliğini hızlandıracak ortamı hazırlamasıyla böyle bir işbirliği oluştu. Bu durum, doğalgaza yönelik meslek standartlarının hazırlanmasında önemli bir açılım sağlamakla kalmadı, başka sektörlerde bu işbirliğini örnek gösterme şansını verdi.

UGETAM ve GAZBİR işbirliği çok güzel bir örnek

Bizim için kar amacı gütmeyen, hatta bir parça da maliyet üstlenerek taşın altına elini sokan sektör temsilcileri kurumsal açıdan velinimetir. Bu değerli kitleleri küstürmemek adına ve belki de daha önemlisi kabul edilebilir, doğru standardı hazırlayacak organizasyonları oluşturmak adına UGETAM ve GAZBİR işbirliği çok güzel bir örnek. Bu işbirliğinin tesis edilmesinde emeği geçen tüm yetkililere aracılığınızla bir kez daha teşekkür etmek istiyorum.

belgelendirme faaliyetlerine başlamaktır.

M. Ali Akman: Süreç, sadece bir standart hazırlama süreci değil

GAZMER Genel Müdürü Mustafa Ali Akman: Doğal gaz sektöründe yatırımcıların ana hedefi yatırımları finanse etmektir. Kanunca belirlenmiş bir de asli hedefleri var; o da, toplum faydası. Doğal gazın kesintisiz, emniyetli ve sürekli bir biçimde müşteriye doğal gaz arzının sağlanması gerekiyor. Bunu da, kaliteli ve eğitilmiş bir işgücüyle yapabilirsiniz. GAZBİR'in temel hedefi de budur. Bu anlamda kalite ve eğitim bizim için çok önemli. 2008 yılında GAZBİR'de Teknik Müdür Unvanı ile göreve başladım. Burada eğitimlerin planlanması, belgelendirme kısmının planlanması ve teknik mevzuata yönelik gaz dağıtım şirketlerinin ortak ihtiyaçlarının giderilmesine ilişkin stratejilerin geliştirilmesi konularına yoğunlaştım. Meslek standartlarının oluşturulması da bu süreçle birlikte başladı. GAZBİR olarak 5544 sayılı Mesleki Yeterlilik Kurumu Kanunu'nun çıkmasıyla birlikte GAZBİR tarafından süreç izlenmeye başlanmış. Ancak ikincil mevzuatlar 2007 yılının sonuna doğru oluşturulmuş. İkincil mevzuatların en önemli ayaklarından biri de Ulusal Meslek Standartlarının Hazırlanması Hakkında Yönetmelik. İkincil mevzuatların yayınlanması benim GAZBİR'deki görevime başlamamla aynı sürece denk geldi. Bununla ilgili teknik çalışmaları başlattık. Ancak bu süreçte bir şeyler eksikti. Çünkü sektörün yegane eğitim kuruluşu bu yapının içinde değildi; farklı bir yola gitmişti. Onlar da bu meslek

standartlarını hazırlama noktasında MYK'ya müracaatlarını yapmışlardı. Teknik insanlar olarak bu konuyu GAZBİR yönetimine taşıdık. Konular geniş bir çerçevede tartışıldı. İGDAŞ, bu alana 10 milyonlarca dolarlarla ifade edilecek paralar yatırmış bir şirket olarak bu alanda bir işbirliği yapılmasını istiyordu. Normatif esaslar dışına kaymış ilişkilerin bir şekilde düzenli hale getirilmesi gerekiyordu. GAZBİR Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Kazancı'nın da bu düşünceleri destekleyen, benimseyen bir yapısı var. GAZBİR yönetimi de tıpkı İGDAŞ gibi bu alanda işbirliği tesis edilmesini benimsediler ve bu işbirliği oluştu. Daha sonra teknik çalışmalar başladı. Bir taraftan doğal gaz dağıtım sektörünün tek temsilcisi GAZBİR, diğer taraftan yegane eğitim kurumumuz UGETAM bir araya geldi. Sonuçta her şeyden önce sektördeki insanların birbirini tanıması önemli. Bu noktada zaten bir sorun yoktu. Deneyim, insanlara ulaşmak ve gönüllülük konularında da herhangi bir sorun yoktu. Geriye sadece tek bir husus kalmıyordu; o da, ciddi ve güvenilirliği olan bir destek. Çünkü gönüllülük esasına dayalı bu çalışma için için bir fon ayırıyorsunuz. Bunu da birilerine açıklamak durumundasınız. Bu fonu karşılayacak ve her türlü desteği verecek bir anlayış gerekiyordu. GAZBİR Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Kazancı'ya bu desteği sınırsız bir biçimde bize sağladığı için teşekkür ediyoruz. Tüm gaz dağıtım şirketlerinin sahipleri ve profesyonel yöneticileri de bizlere tam destek verdiler. Biz ilk etapta sadece doğal gaz dağıtım şirketlerine değil, bu sektörde hizmet sunan müteahhit kuruluşlar, iç tesisat firmalarının yürüttüğü

MYK Başkanı Bayram Akbaş, UGETAM Genel Müdürü Serkan Keleşer ve GAZMER Genel Müdürü Mustafa Ali Akman sorularımızı birlikte yanıtladı.

işlemler, servis faaliyetleri gibi unsurların öncelikli olanlarından 9 tanesini belirledik. Ayrıca bunun dışında Türkiye'de hiçbir şekilde tanımlanmamış bir bacacılık hususu var. Bu aslında gaz dağıtım sektörünün sorumluluğunda olan bir husus değil. Bugüne kadar yaşanan doğal gaz kaynaklı kazalarının ölümle sonuçlanan vakaların yüzde 90'ından fazlası bu husustan kaynaklanıyor. Dolayısıyla bu hususun da düzenlenmesi gerekiyor. Düzenlenmediği takdirde ileriye dönük olarak çok kötü tablolarla karşılaşabiliriz. Bunu önlemenin sadece teknik kontrollerle olmayacağı bacalara ilişkin, bunların imalatından projelendirilmesine bu süreçte yer alan insanların eğitilmesi ve bu eğitimlerin de belgelendirilmesi gerekiyor. Temel olarak inşaat sektörünün işi olmasına rağmen biz gönüllü olarak bu noktayı da kapsamı içine alarak sektörün paydaşlarının oluşturduğu iş kollarına ilişkin temel 9 mesleği belirledik. Daha sonra UGETAM ile masaya oturarak bu çalışmalarını yapacak profesyonel kişileri ve komiteleri belirledik. Dağıtım şirketlerimiz ve paydaşlarımız olan diğer kuruluşlardan gelen sektör profesyonellerinden oluşan 45 personelle çalışmaya başladık. Belirlediğimiz 9 meslek standardı için bu sayı yeterli. Sektörümüz dinamik bir sektör ve biz ileriye önceden görmek istiyoruz. Stratejik yaklaşım da budur zaten. Çünkü bu süreç, sadece bir standart hazırlama süreci değil. Standartlarla biz sadece mesleğin yapılabilmesi için asgari gereklilikleri ortaya koyuyoruz. İnsanların bu mesleği yapabildiklerinin teyidi olan, MYK'nın da onayı olacak, sınav ve belgelendirme sisteminin kurulmasını temin ediyoruz. Bu önemli bir çalışma gerektiriyor. Dedim gibi bu işbirliğini biz GAZBİR ve UGETAM olarak sürdürüyoruz. Bu teknik yapıyı oluşturmak için GAZBİR yönetiminden bir karar çıktı. Sadece bunun için GAZBİR yönetimi 2008 yılının Temmuz ayında olağanüstü toplanarak GAZMER adlı iktisadi işletmenin kurulmasına karar verdiler. Burada sadece eğitim, belgelendirme, teknolojik hizmetler, Ar-Ge çalışmaları yürütülecek. Kuruluş aşaması devam ederken biz durmadık. Sadece meslek standardı oluşturulmasına ilişkin oluşturulan işbirliği noktasında bırakmadık. 2008 yılının Mayıs ayında tarafların katılımıyla çok geniş çaplı eğitim, belgelendirme, UGETAM laboratuvarlarının kullanılmasına kadar karşılıklı bir anlayış ve işbirliği oluşturuldu ve bu bir protokolle resmi hale getirildi. GAZMER'in kuruluş aşaması devam ederken bu protokolün gereği olarak Türkiye genelinde belgelendirme faaliyetlerine UGETAM ile birlikte başladık. Özellikle çelik kaynakçı, polietilen

kaynakçı ile yangın ve güvenlik eğitimine ilişkin işbirliği yaptık. Mevcut akreditasyonlar üzerinden bu 6 aylık süreçte yaklaşık 1000 civarında personelin belgelendirilme işlemi tamamlandı. Biz meslek standartları hazırlama çalışmalarına 23 Temmuz 2008 tarihinde MYK, GAZBİR ve UGETAM'ın imza attığı protokolle başladık. Protokolde bizim için öngörülen süre 1 yıl. Dedim gibi sektörümüz deneyimli, biz bu süreci 5 ayda tamamladık. Bu noktada ciddi bir başarı elde ettiğimizi söyleyebilirim.

Bizim açımızdan takvim hiçbir şekilde sapmadı ve sapmayacak. Nisan ayının ortasında biz bu değerlendirmeleri sektör komitesinin görüşüne hazır biçimde sunacağız. Onların da maksimum 15 günlük bir değerlendirme süreleri olacak. Daha sonra konu tamamen MYK Yönetim Kurulu'nun inisiyatifine iletilecek. Yani standartların hazırlanma ve resmi gazetede yayımlanma sürecinin tamamlanması Nisan ayı sonunu

beklentilerine göre yetişmesi temin edilecektir. Zaten temel hedef de budur. Dolayısıyla buradan herhangi bir gelir elde etmemiz söz konusu değil. Belgelendirme hususuna gelince, kanunda öngörüldüğü üzere, bu kurum kendi faaliyetleri ile giderlerini karşılamak zorunda olan bir kurum. Bu bağlamda her şeyden önce bir masraf karşılığının alınması söz konusu. Burada masraf karşılığı sözünün altını çizmek istiyorum. Çünkü kurumumuzun burada bir kar etme gibi bir amacı söz konusu değil. Bu hususlar da Mesleki Yeterlilik Sınav ve Belgelendirme Yönetmeliği'nde yer alıyor. Yetkilendirilmiş kuruluşlar tarafından yapılacak sınava girecek olan kişiler bilgi ve becerilerini belgelendirmek istiyorlarsa bir sınav ücreti ödeyecekler. Ayrıca sınavda başarılı olanlara da bir belge verilecek. Ayrıca bu belgeler de maliyeti oranında faturalandırılacak. Burada MYK'nın alacağı masraf karşılığı konusunda kanun iki husus öngörüyor. Birincisi, yetkilendirilecek kurum ve

olmasına dikkat edeceğiz. Bu konuda gerekli olduğu anlarda müdahale etme yetkimiz de var. Yetkilendirdiğimiz kuruluşlar o yıl için uygulayacağı fiyat tarifesini ve masraflarını bize önceden bildirecek. Uygun bulmamız halinde bunları yayımlayacağız. Eğer çok aşırı bir fiyatlandırma söz konusu olursa hemen 'olmaz' demeyeceğiz; gerekçesini soracağız.

GAZMER Genel Müdürü Mustafa Ali Akman: Şu anda biz meslek standartlarını hazırlarken belgelendirmeye ilişkin oluşturulacak tarifeler ve bununla ilgili nasıl bir mevzuat yayınlanacağını bilmiyorduk ve hiçbir şekilde de bunları dikkate almadık. Eğer bu kapsama girecek bir havuzdan bahsedecek olursak, meslek standartları kapsamında; gaz dağıtım şirketinin çalışanlarının oluşturduğu bir havuz ile alyapı, iç tesisat taahhüt, doğal gaz yakıcı servis firmaları gibi doğal gaz piyasasında oluşturulmuş olan 60 bin civarındaki istihdamın içindeki yaklaşık 12 bin civarında bir mevcudu ifade ediyor. İlk etapta bu potansiyeldeki bir işgücünün eğitilmesi ve belgelendirilmesi söz konusu.

Bilindiği gibi GAZBİR, diğer tüm dernekler gibi kar amacı gütmeyen bir sivil toplum örgütü. Biz GAZBİR olarak bu olayın maddi boyutunu hiç düşünmedik. Amacımız sağlıklı bir doğal gaz piyasası oluşması için bir monitör vazifesi görmek ve kritik süreçlerde sektör ve doğal gaz kullanıcıları adına en uygun çalışmaları yapmaktır. Bu çok önemli bir nokta. 2001 yılında Doğal Gaz Piyasası Kanunu yayınlanana kadar düzenlenmemiş bu piyasada herkes kendince kural koyduğu için zaman zaman sıkıntılı durumlar oluşuyordu. O dönem faaliyet gösteren 5 dağıtım şirketinin yetkilileri sık sık bir araya gelerek ortak uygulama kurallarının nasıl olacağı üzerine kafa yoruyorlardı. Ancak uyum ve eşgüdüm içinde hareket edemiyorlardı. Belgelendirme hizmetleri de üzerinde kafa yorulan konulardan bir tanesiydi. Personel Belgelendirme hizmetleri maalesef Türkiye'de çok sağlıklı bir şekilde başlamadı. Hatta bir dönem belgelendirme anarşisi yaşandığını bile söyleyebiliriz. Doğal Gaz Piyasası Kanunu ve EPDK'nın kuruluşu ile birlikte Dağıtım şirketlerinde teknik personel olarak görev yapacak olanlar ile piyasada yapım ve hizmet faaliyeti yürütecekler için eğitim ve bu eğitimlerin belgelendirilmesi zorunluluğu getirilmiştir. Yani doğal gaz piyasası faaliyetinde bulunan firmalar nasıl lisanssız faaliyet gösteremiyorsa, personellerde sertifikasız faaliyetlerini yürütememekteydiler. Meslek standartlarının resmi gazetede kabulü sonrası ise oluşacak yeni dönemde artık sektör içinde faaliyet

gösteren teknik personeller, tamamen sektör tarafından hazırlanmış standartlar kapsamında ölçme ve değerlendirmeye tabi tutularak yürüttükleri faaliyet konusunda resmi olarak meslek belgelerine sahip olacaklar. Böylece sektörümüzde sürekli tartışma konusu olan salt ticari amaçlı olarak yürütülen belgelendirme yöntemleri de son bulacaktır. Bu yeni dönem sektörümüzün hizmet kalitesini bir kademe daha artıracak kilometre taşlarından biri olacaktır. Yeni hedefimiz MYK kapsamında ilk meslek belgelendirmelerini; ağustos 2009'da, sektörümüzde gerçekleştirmek olacaktır.

UGETAM Genel Müdürü Serkan Keleşer: Sonuçta şirket olarak bizim de bazı sabit giderlerimiz var ancak bu işlerle ilgili şirket olarak düşüncemiz tamamen hizmet anlayışıdır. Bizim şu anda faaliyet gösterdiğimiz başka alanlar da var. Eğitim bu faaliyet alanlarımızın sadece bir kısmını oluşturuyor. Test, kalibrasyon, müşavirlik ve denetim hizmetleri de sunuyoruz. Aklımıza hiçbir zaman 'Bu işlerden şu kadar para kazanırız, şu kadar kar ederiz' şeklinde bir düşünce gelmedi. Bu işler için alınacak cüzi paralar tamamen bu işlerin devam ettirilebilmesiyle ilgili olacaktır. Bu işte tek başarı ölçütü yaptığımız bu eğitim ve belgelendirme faaliyetleri sonunda doğal gazdan kaynaklanan ölüm olaylarının sıfırlanmasıdır. GAZBİR'le bizim ortak amacımız budur.

Elektrik, petrol ve LPG'den de talep gelirse o konuda da çalışma yapabiliriz

Elektrik sektörüne yönelik çalışmalarınız var mı?

MYK Başkanı Bayram Akbaş: Elektrik ve petrol sektörleri de bizim için diğer sektörler kadar önemli. Bütün sektörlerle eşit mesafede duruyoruz. Tabiplik, eczacılık, diş hekimliği, ebelik, hemşirelik, veterinerlik ve mimarlık meslekleri görev kapsamımız dışındadır. Bunun dışında bir istisnamız daha vardır: en az lisans düzeyinde eğitim gerektiren ve yapılaş usul ve esasları bir başka kanunla düzenlenmiş olan meslekler bizim kurumumuzun kapsamı dışındadır. Bu istisnalar dışında kalan bütün mesleklerin usul ve esaslarını düzenlemek kanunen bizim yetki ve sorumluluğumuzdadır. Enerji sektörünü öncelikli 10 sektör arasına aldık. Enerjinin alt sektörlerinden olan elektrik sektörü de hiç kuşkusuz faaliyet alanı itibarıyla bizim için çok önemli bir konuma sahip. Ancak elektrik sektörüne ilişkin bugüne kadar herhangi bir çalışmamız olmadı. Şu anda biz mevcut başvurular ile ilgileniyoruz, onların talep ve beklentilerini karşılamaya çalışıyoruz. Bize bugüne kadar elektrik sektöründen bir müracaat olmadı. Yine petrol ve LPG sektörlerine yönelik başlattığımız bir çalışma da bulunmamakta. Gazeteniz aracılığıyla mesajlarımızı enerji sektörünün bütününe ileteceğiniz için sizlere teşekkür ediyorum. Enerji sektörü istihdam potansiyeli çok yüksek olan bir sektördür. Onlarla işbirliği yapmamız lazım. Doğal gaz sektöründe yaşadığımız MYK, GAZBİR ve UGETAM işbirliği deneyiminin elektrik, petrol ve LPG sektörlerinde de örnek teşkil edeceğine inanıyorum. İş yoğunluğumuzdan fırsat bulabilirsek onlar bize başvurmadan biz onlara gidebiliriz.

M. Ali Akman

bulacak.

Bundan sonraki süreç nasıl işleyecek?

MYK Başkanı Bayram Akbaş: MYK'nın kendi mevzuatı gereği eğitim ve belgelendirme kuruluşlarının TÜRKAK veya benzeri uluslararası kabul görmüş akreditasyon kurumları tarafından akredite edilmesi gerekiyor. Ana hedefimiz sınav ve belgelendirme kuruluşlarının tekliflerini alarak yetkilendirmek ve 2009 yılının Ağustos ayından itibaren ilk belgelendirme faaliyetlerini başlatmaktır.

Kar amacı gütmemiz söz konusu değil

Bu faaliyetlerin ekonomik büyüklüğü hakkında bilgi verir misiniz?

MYK Başkanı Bayram Akbaş: Yapılan iki faaliyeti birbirinden ayırmak lazım. Birincisi, meslek standartları tamamen ücretsiz olarak yapılan bir çalışmadır ve Resmi Gazete'de yayımlanıp tüm kullanıcılara, herhangi bir ücret alınmaksızın sunulan bir hizmettir. Bu meslek standartları aynı zamanda tüm mesleki ve teknik eğitimin müfredatına yansıtacak ve yeni gelecek işgücünün iş piyasası

kuruluşlardan alınacak yıllık aidatlar. Bu da yıllık maksimum olarak en yüksek devlet memuru maaşının 30 katını geçemez. Bunu da her yıl MYK Yönetim Kurulu sektörler göre ayrı ayrı belirler. Bu miktar, sisteme dahil olmanın karşılığı olarak nitelendirilebilir. Ama daha da önemlisi, bu alanda ciddi olmayan kurum ve kuruluşların bu işe hiç başlamaması için belki bir eşik olacak. Her şeyden önce bir uluslararası akreditasyon kuruluşundan akredite olmak bile başlı başına ciddi bir niyet ortaya koymaktır. Bu bağlamda, bu aidatları, yapılacak faaliyetlerin bir depozitosu ya da sigortası gibi görmek mümkün, MYK'nın giderlerini karşılaması için kullanacağı bir gelir kaynağı olarak değerlendirmek de mümkündür.

Yetkilendirdiğiniz sınav ve belgelendirme kuruluşları kendi tarifelerini nasıl belirleyecekler?

MYK Başkanı Bayram Akbaş: Yine bu konuda biz gözlemci olacağız. Her sektörün kendi yapısından kaynaklanan bir takım özellikleri nedeniyle sınav ve belgelendirme ücretleri de farklılıklar gösterecektir. Biz adil, makul ve uygulanabilir bir tarife